

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale, seu Institutio Sacerdotum, Ex Divinis Litteris Et Veterum Patrum Disciplina

Torres, Alfonso de

Ingolstadii, 1604

De interiori gaudio, & pace Sacerdotum. §. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48973)

*De interiori Gaudio, & Pace Sa-
cerdotum. §. IV.*

SVMMARIVM.

MAGNA dulcedo, pax, & tranquillitas timen-
tium, & diligentium Deum. 1. 2. 4. 5. 6. 8. 9. 10.
Anima, quæ renuit consolari, meminit Dei, ac
delectatur. 3.

Nec est oblectamentum super cordis gaudium, quod de
Deo, & de virtutibus concipitur. 7.

Quæ vera iusti letitia, & consolatio. 11. 12. 13.

Quam ineffabilis tranquillitas, & dulcedo eius in do-
mo solitudinis. 14. 15. 16.

Qualiter anima intra se consistens delectetur. 17.

De voluptate ignis, & lucis diuine. 18.

De differētia voluptatis, et amoris Diuini, et terreni. 19.

Quæ utilis tristitia, quæ perniciosa, & repellenda. 20.

Numquam est tristis, qui bene, & pie viuit. 21.

Melior est hilaris decantatio quinq; Psalmorum, quam
anxia, & tristis totius Psalterij. 22.

Pax cordis quæ, & quæ solida, & firma tranquillitas
animi. 23. 24. 25.

Ea vero acquiritur pro qualitate abnegationis. 28. 29.

Ea nascitur ex vera humilitate. 30.

Et ideo illam habere non poterit iniquus. 26.

Cor tranquillum frequenter Deus visitat. 27.

Pax vitæ presentis, & diligere debet, & contemni. 31.

Pax & mansuetudo characteres animæ piæ. 32.

Conscientia bonæ epitheta. 33.

Quam

QVAM magna multitudo dulcedinis tuæ Do- 1
mine, quam abscondisti timentibus te.

Psal. 30.

Mansueti autem hæreditabunt terram, & dele- 2
tabuntur in multitudine pacis. *Psal. 36.*

Renuit consolari anima mea, memor fui Dei, 3
& delectatus sum, & exercitatus sum, & defecit
spiritus meus. *Psal. 76.*

Vox exultationis, & salutis in tabernaculis iu- 4
storum. *Psal. 117.*

Pax multa diligentibus legem tuam: & non est 5
illis scandalum. *Psal. 118.*

Qui me audierit, absque terrore requiescet, & 6
abundantia perfruetur, timore malorum sublato.

Prov. 1.

Non est oblectamentum super cordis gaudi- 7
um. *Eccle. 30.*

Vtinam attendisses mandata mea: facta fuisset 8
sicut flumen pax tua, & iustitia tua sicut gurgites
maris. *Isa. 48. Baruch. 3.*

Latamini cum Ierusalem, & exultate in ea o- 9
mnes qui diligitis eam: gaudete cū ea gaudio vni-
uersi, qui lugetis super eam, vt sugatis, & replea-
mini ab vbere consolationis eius: vt mulgeatis, &
deliciis affluatis ab omnimoda gloria eius. Quia
hæc dicit Dominus: Ecce ego declinabo super
eam quasi fluuium pacis: & quasi torrentem in-
undantem gloriam gentium, quam sugetis: ad
vbera portabimini, & super genua blandietur vo-
bis, &c. *Isai. 66.*

- 10 Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde, & inuenietis requiem animabus vestris. *Matth. 11.*

Quæ vera lætitia.

- 11 GAVDIVM solum verum est, quod de creatore concipitur, &c. *S. Bernardus ep. 114.* Neque possidetur verum gaudium, nisi pax, & iustitia teneatur. Prima enim est, & quasi radix iustitia, secunda pax, tertia gaudium. De iustitia nascitur pax, de pace gaudium generatur. *S. Ces. admonit. 2.*

De eodem.

- 12 QVEM prava affectio prorsus nulla obturbat, contraque, cui virtus est omnis, omnisque dignitas comes adiuncta, hunc sine dubio rite, & ut par est lætari, existimandum est; eiusque iustitiam immutabilem esse, atque sempiternam, quando lætitia virtutis, & bonitatis est affectatrix, &c. *S. Basil. in constit. Monast. c. 3.*

De ineffabili iusti lætitia, & consolatione.

- 13 NVLLVS hominum est, qui, mira esse opera Dei, etiam ex ipsius creaturæ magnitudine, non agnoscat. Cæterum illa, quæ in Sanctis suis quotidiana operatione dispensat, ac speciali munificentia affluenter effundit, nullus alius, nisi anima perfruentis, agnoscit: quæ in secreto conscientia sue ita est beneficiorum eius arbitra singularis, ut ea non solum nullo valeat sermone differere, sed ne sensu quidem, & cogitatione complecti, cum

ab illo ignito feruore discedens, ad istos materia-
 les, ac terrenos intuitus fuerit deuoluta, &c. Præ-
 termitto illas secretas, atque absconditas dispen-
 sationes Dei, quas intra se peculiariter exercere
 mens Sanctorum omnium momentis singulis
 intuetur; illam caelestem infusionem lætitiæ spiri-
 tualis, qua deiectus animus in sperati gaudij alacri-
 tate sustollitur; illosque ignitos cordis excessus, &
 tam ineffabilia, quam inaudita solatia gaudio-
 rum, quibus nonnumquã ignauissimo stupore tor-
 pentes ad orationem feruentissimã, velut de som-
 no profundissimo, suscitamur, &c. *Cass. col. 12. c. 12.*
 De ineffabili dulcedine, quam sentit cor
 iusti in domo solitudinis.

STANS in domo solitudinis, quasi onager soli- 14
 tarius, & habitaculum habens in terra falsuginis, *Osee. 8.*
 & attrahens ventum amoris mei, os meum ape-
 rio ad te Domine, & attraho spiritum; & nonnun-
 quam, Domine, quasi clausis oculis ad te inhianti
 mittis in os cordis, quod non licet mihi scire quid
 sit. Saporem quidem sentio dulcedinem adeo
 confortantem, vt, si perficeretur in me, nihil ultra
 quærerem, &c. *S. Bernard. tract. de amore Dei, c. 9.*

Sacerdotes sancti magna mentis tran-
 quillitate & dulcedine perfruuntur,
 qui transitoria despiciunt, & in secessu
 mentis habitant.

SANCTI Sacerdotes, qui nihil huius mundi ap- 15
 petunt, nullis proculdubio in corde tumultibus pre-
 muntur.

muntur. Omnes quippe inordinatos desideriorum motus à cubili cordis manu sanctæ considerationis eijciunt; &, quia transitoria cuncta despicunt, ex his nascentes cogitationum insolentias non patiuntur. Solam enim æternam patriam appetunt; &, quia nulla huius mundi diligunt, magna mentis tranquillitate perfruuntur. Vnderete dicitur: Qui ædificant sibi solitudines. Solitudines quippe ædificare, est, à secreto cordis terrenorum desideriorum tumultus expellere, & vna intentione æternæ patriæ in amorem intimæ quietis anhelare. An non cunctos à se cogitationum tumultus expulerat, qui dicebat. Vnam petij à Domino, hanc requiram, vt inhabitem in domo Domini omnibus diebus vitæ meæ. A frequentia quippe terrenorum desideriorum fugerat, & ad magnum videlicet solitudinem semetipsum contulerat, &c. A tumultu rerum corporalium magnum quendam secessum petierat quietam mentem, in qua tanto purius Deum cerneret, quanto hunc cum se solo solum inueniret. *S. Gregor. Moral. l. 4. c. 28.*

De eodem.

¹⁶ DIVINA aspiratio humanam mentem tangendo subleuat, &, temporales cogitationes deprimens, æternis hanc desideriis inflammat, &c. Dicitur autem absconditum; quia non potest sciri, nisi à quo potest haberi, &c. Sicut enim Paraclitus inuisibilis est, ita omnem, quem repleuerit, ad de-

sideran-

sideranda inuisibilia accendit, &c. Sæculares autem mentes, quanto se foris per desideria dilatant, tanto ad receptionem illius sinum cordis angustant, &c. *Idem Gregor. Moral. l. 5. c. 19.*

Qualiter anima delectatur intra se consistens.

QUAMVIS sine anima nihil caro desideret, & 17 inde accipiat sensus, vnde sumit & motus; eiusdem tamen est animæ, quædam sibi subditæ negare substantiæ, & interiori iudicio ab inconuenientibus exteriora frenare: vt à corporeis cupiditatibus sæpius libera, in aula mentis possit diuinæ vacare sapientiæ, vbi, omni strepitu terrenarum silente curarum, in meditationibus sanctis, & in deliciis lætetur æternis. *S. Leo serm. 8. de ieiunio decimum mensis.*

De voluptate ignis, & lucis Diuinæ.

ECCE video lumen cæli oculis mentis meæ, 18 desuper interlucet radius à facie luminis, & lætificat omnia ossa mea. O si perficeretur in me! Auge quæso, luminis auctor, auge, quæso, quod interlucet in me: dilatetur, obsecro, dilatetur ex me. Quid hoc est, quod sentio? Quis est ignis, qui calefacit cor meum? O ignis, qui semper ardes, & numquam extingueris, accende me! O lux, quæ semper lucet, & numquam obfuscaris, illumina me! O vltinam arderem ex te! Ignis sancte, quam dulciter ardes,

ardes, quam secrete luces, quam desideranter audis! *S. August. c. 20. Meditationum.*

De differentia voluptatis, & amoris Diuini, & terreni.

- 19 QVAMQVAM hæc infima habeant suas delectationes, suosque amores, non tamen tali modo delectant, sicut tu Deus noster. In te enim delectatur iustus, quia amor tui suavis est, & quietus: nam pectora, quæ possides, dulcedine, & suauitate, & tranquillitate replet. E contra, amor sæculi, & carnis, anxius est, & perturbatus; animas certe, quas ingreditur, quietas esse non patitur: semper enim suspicionibus, & perturbationibus, variisque timoribus sollicitat eas. Tu itaque es delectatio rectorum, & merito: quies enim valida est apud te, & in perturbabilis vita. Qui intrat in te, bone Domine, intrat in gaudium Domini sui, & non timebit amplius, sed habebit se optime in optimo. *Idem S. August. ibidem, c. 35. De septem differentiis amoris spiritualis & carnalis, vide S. Bonau. opusculo de processu. S. Relig. c. 16.*

Quæ utilis tristitia, quæ perniciofa, & repellenda.

- 20 OMNIS tristitia, quæ non pro salutari poenitentia, vel pro studio perfectionis, vel pro desiderio suscipitur futurorum, tamquam sæculi, & quæ mortem inferat, æqualiter repellenda est; ac, sicut fornicationis Spiritus, seu philargyriæ, vel iræ, de nostris

nostris cordibus penitus extrudenda. *Cassianus lib. 9. c. 12.* Et nimia, vt quæ auctrix peccati esse solet, reijcienda. *S. Basil. orat. 12. de tristitia & mœrore.*

Si bene, & pie vixeris numquam eris tristis. Bona vita semper habet gaudium.

S. Bernardus de modo bene viuendi sermo. 12. ex S. Isidoro. 21

Decantatio hilaris paucorum Psalmorum melior est, quam tristis, & anxia totius Psalterij.

MELIOR est quinque Psalmorum decantatio cum cordis puritate, & serenitate, & spirituali hilaritate, quam totius Psalterij modulatio cum anxietate cordis, atque tristitia. *S. Hieron de cons. dist. 5. Non Mediocriter.* 22

Pax cordis quæ.

PAX est serenitas mentis, tranquillitas animi, simplicitas cordis, vinculum amoris, consortium caritatis. *S. August. de verbis Domini.* 23

De eodem.

PAX vera ad Deum est cum quinque sensus, & vsus membrorum omnium, & omnia exteriora opera ad nutum rationis disponuntur, cumque omnes affectiones, cogitationes, & voluntates, & inuentiones, & omnia interiora secundum ordinationem rationis fiunt, &c. *Albertus Magnus in Paradiso animæ.* 24

cap. 13.

Quæ

Quæ solida, & firma animi tranquillitas.

25 VNA placida & fida tranquillitas, vna solida & firma securitas, si quis, ab his inquietantis sæculi turbinibus extractus, salutaris portus statione fūdatus, ad celos oculos tollat a terris; & ad Domini munus admissus, ac Deo suo mēte iam proximus, quidquid apud cæteros in rebus humāis sublime, ac magnum videtur, intra suam iacere conscientiam gloriatur. Nihil appetere iam, nihil desiderare de sæculo potest, qui sæculo maior est. Quā stabilis, quam inconcussa tutela est, quā perennibus bonis celeste præsidium, implicantis mundi laqueis solui, in lucem immortalitatis æternæ, de terrena fece purgari. Nec ad hoc pretij, aut ambitu, aut manu opus est, vt hominis sūma vel dignitas vel potestas elaborata mole pariat; sed gratuitum de Deo munus, & facile est: vt sponte Sol radiat, dies illuminat, fons rigat, imber irrorat; ita se Spiritus celestis infundit, postquam auctorem suū cælum intuens anima cognouit, Sole altior, & hac omni terrena potestate sublimior, id esse incipit, quod esse se credit. Tu tantum, quem iam spiritualibus castris cælestis militia signauit, tene incorruptam, tene sobriam religiosis virtutibus disciplinam. Sit tibi vel oratio assidua, vel lectio: nunc cum Deo loquere, nunc Deus tecum. Ille te præceptis instruat, ille disponat: quem ille diuitem fecerit, nemo pauperem faciet, &c. *S. Cyprianus l. 2. epist. 2.*

Pacem

Pacem cordis habere non poterit, qui
iustus opere non fuerit.

DVÆ sunt amicæ Iustitia & Pax. Tu forte vnum 26
vis, & alteram non facis: nemo enim est, qui non
velit pacem, sed non omnes volunt operari iusti-
tiam. Interroga omnes homines: Vis pacem? vno
ore respondebit tibi genus humanum: Opto, cu-
pio, amo, volo. Ama iustitiam, quia duæ amicæ
sunt Iustitia & Pax; ipsæ se osculantur. Si amicam
pacis non amaueris, non te amabit ipsa pax, nec
veniet ad te. *s. August. super Psal. 84.*

Frequenter Deus visitat cor tranquil-
lum.

DEVS frequenter visitat, & libenter inhabitat 27
tranquillitatem cordis, & otium quietæ mentis: *Psal. 79.*
quoniam pax est, & in pace factus est locus eius.
s. Bernard. de interiori domo, c. 5.

Pro qualitate abnegationis pax in corde
possidetur.

QUANTVM te ipsum, & omnia deseris, & exis, 28
tantum, & non plus, neque minus, Deus cum o-
mnibus diuitiis suis intima tua ingreditur; quan-
tumque moreris tibi ipsi, tantum intra te viuit
Deus. Quidquid igitur habes, & potes, totum pro
tui abnegatione impende; sicq; & non aliter, vera
pace perfrueris: quam etiam, vt pote in Deo for-
matam, atque fundatam, nemo facile turbare
pote-

poterit, &c. Io. Rusbrochius lib. de precipuis quibusdam virtutibus. c. 4.

De eodem.

- 29 **VTINAM** Deus solus occuparet interiora tua. Nam, quamdiu omnibus aliis cor tuum non fuerit expeditum, quamdiu alicui rei transitoria adhaeris, quamdiu tuam magis, quam Dei, voluntatem amaueris, non poteris eidem Domino perfectius coniungi. Beatus ille, qui ab omnibus intus nudatus, qui neque propter damna indigne perturbatur, neque propter commoda insipienter euanescit, qui omnia inaequalia aequali fert animo, qui se derelinquere, & ut ita dicam, penitus egredi didicit; qui denique per perfectam sui abnegationem ad perfectam caritatem peruenit. Quantam enim putas pacem talis possidebit? nimirum tantam, ut ea nullo sermone explicari possit. Usque adeo profuse diuinæ consolationis torrens interdum intima aliquorum, qui eiusmodi sunt, influit, ut ipsi illum vix sustinentes veluti cogantur subducere sese, & exclamare, atque dicere: Domine, contine vndas gratiae tuae, &c. O pacem iucundam, quamens ad interiora rapitur, & omnium rerum externarum oblita feliciter conquiescit in Domino! O pacem amabilem, per quam, & in qua spiritus seipsum super gressus, atque in diuitias ineffabilis gloriae absorptus, totus in Deum transit! Felix, terque, quaterque, illa anima, quae in sinu sponsi sui ad hunc modum saepe confoueri, & inter amplexus dilecti

dilecti sui hoc pacto frequenter obdormire me-
retur, &c. *Ludo. Blosius in canone vite spiritualis. c. 14.*

Ex humilitate nascitur animi tranquillitas.

Qui in verbo humilis non est, &c. *Vt sup. §. proximo de humilitate, n. 30.*

Pax vite presentis & diligere debet, & contemni.

PACEM relinquo vobis, pacem meam do vobis, relinquo transitoriam, do mansuram. Si ergo in eam cor, quae relicta est, figitur, nusquam ad illam, quae danda est, pervenitur. Pax ergo praesens ita tenenda est, ut & diligere debeat, & contemni; ne, si immoderate diligitur, diligentis animus in culpa capiatur. *S. Gregor. Pastor. p. 3. admon. 23.*

Pax, & mansuetudo, characteres animae

piae.

S. Basilii.

Conscientiae bonae epitheta.

CONSCIENTIA bona, titulus religionis, templum Salomonis, ager benedictionis, hortus deliciarum, reclinatorium aureum, gaudium Angelorum, arca foederis, thesaurus regius, aula Dei, habitaculum Spiritus sancti, liber signatus etiam clausus, & in die iudicij aperiendus. Nihil enim in hac vita securius, nihil iucundius possidetur

bona conscientia. *S. Bernard. de cons.*

cap. penultimo.

k 2

Do